

Euphémé

À la rencontre de l'Autre

Eupheme

Encountering with the Other

Eupheme

Ontmoet de Andere

Euphémé

Συναντώντας τον Άλλο

Table des matières

1. Qu'est-ce que l'accueil ?.....	3
2. Qui sommes-nous ?.....	4
3. Euphémé étape par étape.....	4
4. Pourquoi des arbres ?.....	5
5. Comment et avec qui utiliser les cartes ?.....	6
6. Présentation et utilisation des cartes.....	7
7. Comment procéder ?.....	7
8. L'arbre des présentations.....	8
9. L'arbre des besoins.....	9
10. L'arbre des relations.....	10
11. L'arbre des droits.....	12

Inhoudsopgave

1. Wat is ontvangst?.....	27
2. Wie zijn wij?.....	28
3. Het Eupheme-project stap voor stap.....	28
4. Waarom bomen?.....	29
5. Hoe en met wie de kaarten te gebruiken? ..	30
6. Presenteren en gebruiken van de kaarten .	30
7. Hoe kan it dat doen?.....	31
8. De kennismakingsboom.....	32
9. De boom van behoeften.....	33
10. De relatieboom.....	34
11. De boom van rechten.....	35

Table of contents

1. What is the welcome?.....	15
2. Who are we?.....	16
3. The Eupheme project step by step.....	16
4. Why trees?.....	17
5. How and with whom to use the cards?.....	18
6. Presentation and how to use the cards.....	18
7. How to proceed?.....	19
8. Tree of introduction.....	20
9. Tree of needs.....	21
10. Tree of relationships.....	22
11. Tree of rights.....	24

Περιεχόμενα

1. Τι είναι η υποδοχή;.....	39
2. Ποιοι είμαστε;.....	40
3. Το έργο Ευρημέ βήμα προς βήμα.....	40
4. Γιατί δέντρα;.....	41
5. Πώς και με ποιον να χρησιμοποιήσετε τις κάρτες;.....	42
6. Παρουσίαση και χρήση καρτών.....	43
7. Πώς να προχωρήσω;.....	43
8. Το δέντρο της παρουσίασης.....	44
9. Το δέντρο των αναγκών.....	45
10. Το δέντρο των σχέσεων.....	46
11. Το δέντρο των δικαιωμάτων.....	48

EUPHEME *Ontmoet de Andere*

Wat is ontvangst?

Buitenlandse reizigers die zich een kwaliteitshotelverblijf kunnen veroorloven, genieten van diensten en aandacht die in verhouding staan tot hun economische macht. Ze worden erkend in hun identiteit. We heten hen welkom, spreken hen aan in hun eigen taal of in een gemeenschappelijke taal, en zorgen voor hen. Aan de andere kant van het sociale spectrum worden migranten, die weinig of niets bezitten, verwelkomd onder de omstandigheden die we kennen¹. Zonder uitgebreid in te gaan op de armoedige materiële ontvangst die zij krijgen, laten we enkele symptomatische kenmerken van de consideratie die we hen betonen opmerken: we eisen dat ze onze taal spreken voordat ze die kennen, we laten hen eindeloos wachten in de gangen van onze administraties, we verhaspelen hun naam, we veranderen hun geboortedatum... Het is duidelijk dat deze ontvangst veel zegt over onze samenlevingen die elk gevoel voor gastvrijheid verloren hebben en economische macht boven menselijke waarden, respect voor identiteit, naam, enz. stellen.

Is dit het soort samenleving dat we willen voortzetten? Hebben we nagedacht over de menselijke, psychologische en sociale kosten van een dergelijke ontvangst? Realiseren we ons de gevolgen van deze ontvangst?

Laten we enkele waarheden benadrukken: 1. De manier waarop een individu wordt ontvangen, laat onuitwisbare sporen na in zijn psyche. 2. Het is door erkenning dat de Ander zijn menselijke status verwerft. Zouden we de tijd kunnen nemen om deze Ander te leren kennen en hen helpen ons te leren kennen, zodat we elkaar kunnen begrijpen, herkennen in wat ons verbindt, onze menselijkheid? Zouden we een meer open gastvrijheid kunnen tonen door eenvoudigweg met elkaar te praten, ieder in onze eigen taal of in een gemeenschappelijke taal, over onderwerpen die ons leven betreffen, het onze hier, het hunne daar, door onze manieren van leven en denken te herzien, zoals we doen wanneer we reizen? Dit zijn vragen die geen financiële middelen vereisen maar tijd, aandacht, interesse en betrokkenheid bij niet-monetiseerbare waarden.

Dit is wat we voorstellen om te ervaren met een eenvoudig instrument dat tot doel heeft de dialoog tussen gastheren en gasten te bevorderen. Dit instrument nodigt ons uit om te spreken in de eerste persoon, niet door ons te verschuilen achter een zogenaamde neutraliteit, maar door uit te drukken wat ons drijft, waarom we deze dialoog met hen aangaan. Het is een benadering die het tegenovergestelde is van een administratief interview of ondervraging en die tot doel heeft een broederlijke band te creëren tussen mensen van verschillende talen en culturen. «We moeten integreren in de gemeenschap, maar we hebben de gemeenschap nodig om in ons geïnteresseerd te zijn», vat de directeur van een vereniging voor vrouwelijke migranten in België samen. Hiervoor zijn plaatsen nodig waar gastheren en gasten de gelegenheid hebben om te praten, zonder de bedoeling te hebben de mentaliteit van de een of de ander te veranderen, maar door de verschillende manieren van kijken en leven uit te leggen, en te proberen dit te doen zonder iemand te kwetsen.

Français

English

Nederlands

Ελληνικά

Wie zijn wij?

Wij zijn een meertalig en multicultureel team van vier personen, overtuigd van de noodzaak om ruimte te maken voor migratietalen en naar degenen te luisteren die ze spreken. We vertegenwoordigen verschillende professionele structuren: in Griekenland, de vereniging *We Need Books* die in Athene de eerste interculturele bibliotheek van het land heeft opgericht. In België, de vereniging *Welcome Home International* die migranten informeert over hun rechten en hen taalcursussen aanbiedt. In Frankrijk, de *Association pour la Promotion et l'Avancement du Multilinguisme* die ouders informeert en instellingen traint over de plaats van familietalen, en *Editions Migrilude* die meertalige boeken publiceren en workshops organiseren voor artistieke en taalbemiddeling⁵.

Het Eupheme-project stap voor stap

We hebben een gesprekshulpmiddel ontworpen als onderdeel van een project genaamd Euphémé, als eerbetoon aan de Griekse godin van lof en voorspoed, onder wier bescherming we, althans verbaal, de migranten willen verwelkomen die in onze landen worden ontvangen. Ons project, gefinancierd door de Europese Unie in het kader van het Erasmus+-programma, duurde 22 maanden.

We hebben eerst interviews gehouden met ongeveer vijftig mensen van verschillende leeftijden en nationaliteiten, afkomstig uit zowel oude als recente migratie. We vroegen hen hoe ze zich welkom voelden, wat ze opmerkten over het ontvangende land, wat makkelijk of moeilijk was, welk advies ze liever hadden ontvangen dan door schade en schande te leren, en wat hun behoeften waren. We hebben ook gesproken met mensen die verantwoordelijk zijn voor hun ontvangst, we hebben getuigenissen en onderzoeken gelezen, met name op het gebied van sociolinguïstiek, die in de afgelopen vijftig jaar hebben aangetoond dat de erkenning van de talen van migranten het leren van de taal van het ontvangende land bevordert en de spanningen over sociaal-culturele verschillen vermindert.

We hebben de antwoorden gegroepeerd om thema's te identificeren. Een alomtegenwoordige constatering werd al snel duidelijk: na de onmiddellijke vitale behoeften, zoals drinken, rusten, medische zorg ontvangen, en het begrijpen van de procedures om papieren te verkrijgen, komt de confrontatie met de realiteit die anders is dan die wordt overgebracht door officiële media: het wachten, de kou, de armoede, de vuilheid van onze straten, de argwanende blikken, de minachtende gebaren, het ervaren schaamtegevoel en de opgewekte malaise.

We hebben nagedacht over een hulpmiddel om de moeilijkheden aan te snijden waarmee migranten worden geconfronteerd door te benadrukken wat ze zouden moeten weten over het dagelijks leven hier, om hun plaats te vinden. We kwamen op het idee om een eenvoudig hulpmiddel te creëren dat uitnodigt tot uitwisseling en dialoog in een geest van interculturele ontmoeting.

Het is moeilijk, voor hen en voor ons, om te begrijpen dat iedereen gevormd wordt door zijn of haar cultuur en de taal waarin hij of zij opgroeit. Interactie

tussen culturen nodigt uit om door de bril van de ander naar de wereld te kijken, om te ervaren dat de sociale systemen die ons vormen constructies zijn die we neigen te beschouwen als absolute waarheden en natuurlijke wetten. Zoals een van de geïnterviewde personen benadrukte, «om in Frankrijk te integreren, moet je de Franse cultuur aannemen.» Echter, het aannemen van de logica van het land zou niet moeten betekenen dat men het imiteert of zijn eigen cultuur verloochent, maar eerder dat men deze leert kennen, begrijpt en een manier zoekt om ermee te leven zonder zichzelf te verloochenen. Onze kaarten nodigen uit om te praten over «hun» overtuigingen en «onze» overtuigingen om samen een gemeenschappelijke ruimte van tolerantie te creëren.

We hebben de kaarten getest bij de mensen die zijn geïnterviewd in de eerste fase van het project en bij anderen. Hun feedback en kritiek hebben ons aangemoedigd om door te gaan met het proces en het te verbeteren. Vervolgens moesten we beslissen in welke talen we ze zouden vertalen en afdrucken zodat onze gesprekspartners de gespreksthema's in hun eigen taal konden lezen. Dit is onze manier om hen te erkennen en te legitimeren.

Uiteindelijk moedigt onze aanpak aan tot een positieve en niet-discriminerende houding ten opzichte van migratietalen en de culturen die ze dragen, en tot een verbreding van ons perspectief op de verscheidenheid van elk individu. We nodigen niet uit om zich te identificeren met de beperkende notie van behoren tot een clan, een natie, of een religie, maar om een voortdurend evoluerende culturele identiteit te ondersteunen, gevormd door meerdere verbintenissen².

Waarom bomen?

Onze kaarten stellen levensbomen voor, een concept dat aanwezig is in vele culturen. Laten we de metafoer tot het uiterste doortrekken en proberen ons een ontwortelde boom voor te stellen. Hij zal verwelken en vallen. Als we daarentegen zorgen voor de gezondheid van de wortels, zullen nieuwe enten ontkiemen en bloeien. Deze bomen vertegenwoordigen ons, zowel de mensen die verwelkomen als de mensen die verwelkomd worden³.

Ze zijn de metafoer voor de vrouwen en mannen waarmee we praten. Ze stellen ons in staat om een vriendelijke dialoog aan te gaan, om te praten over culturele aspecten, om nieuwkomers te informeren over hun rechten en de belangrijkste codes van de landen die hen verwelkomen, zodat hun aanpassing zo soepel mogelijk verloopt.

Wanneer mensen hun verhalen vertellen, schenken ze ons kostbare woorden die we met respect moeten ontvangen. Onze kostbare woorden bestaan eruit om onszelf waarheidsgetrouw te presenteren, met onze gevoelens, emoties, overtuigingen, waarden, verwijzend naar ons levensverhaal, en soms ook onze onmacht toegevend tegenover bepaalde absurde, beschamende situaties⁴.

Mensen in migratiesituaties zullen zich wortelen in een nieuwe aarde als hun taalkundige en culturele wortels worden erkend in plaats van genegeerd of geminacht door de instellingen van het ontvangende land. Erkend betekent dat

Français

English

Nederlands

Ελληνικά

ze gelegitimeerd zijn, dat ze het recht hebben om te bestaan, zelfs als ze niet overeenkomen met de geldende normen van het ontvangende land. Deze verankering in taal en cultuur stelt hen in staat om kracht te putten om de takken en bladeren van de boom te voeden die het gedijen in andere talen en culturen vertegenwoordigen. Daarom moet onze ontvangst ervoor zorgen dat de boom goed wortel schiet in zijn nieuwe grond. Een waardige en vriendelijke ontvangst voor ouders die onze talen niet spreken, en met name voor moeders, die aangemoedigd worden om hun taal te spreken om bij te dragen aan de goede taalontwikkeling van hun kinderen in hun moedertaal, wat een hefboom zal een goede verwerking in een vreemde tweede taal. Het erkennen en ruimte geven aan de talen van migranten draagt bij aan het vriendelijke ontvangstproces.

Hoe en met wie de kaarten te gebruiken?

Onze kaarten zijn bedoeld voor volwassenen vanaf 18 jaar. Ze zijn gespreksinstrumenten tussen migranten en de mensen die hen verwelkomen en kunnen worden gebruikt in verschillende contexten: in groepen, tijdens sociolinguïstische workshops, interculturele ontmoetingen, taalcursussen of in een meer intieme setting, met maatschappelijk werkers of psychologen. Idealiter zouden migranten vergezeld moeten worden door tolken om de uitwisselingen te vergemakkelijken. Als dat niet mogelijk is, kan iedereen zich uitdrukken in zijn eigen taal of in een gemeenschappelijke taal met behulp van vertaal-apps.

Niet alle thema's hoeven achtereenvolgens behandeld te worden. De kaarten kunnen op geschikte momenten worden gebruikt om te praten over sociale werking, regels, wetten, gedragingen. Met mensen die erg kwetsbaar zijn of gevoelig zijn over onderwerpen als gendergelijkheid of religie, zal meer tijd nodig zijn, stap voor stap. Het is aan de begeleiders om gevoelig te zijn en geleidelijk te werk te gaan.

Onze kaarten zijn niet geschikt als instrument voor de eerste ontvangst. Ze worden gebruikt na aankomst, nadat we idealiter «de bezoeker op een passende manier hebben begroet, hem een stoel hebben aangeboden om de vermoeidheid van de reis weg te nemen, hem koffie, water, koekjes hebben aangeboden, een sigaret om zijn dorst te lessen, zijn angst te kalmeren, de geur van de plaats op te snuiven: hem op zijn gemak stellen door het gesprek te beginnen met wat banale opmerkingen over het weer... hem een paar vragen stellen, zonder te eisen dat hij antwoordt, over de avonturen van de reis of de gezondheid van de familieleden. Pas daarna, veel later, kunnen meer serieuze onderwerpen worden besproken⁶».

Presenteren en gebruiken van de kaarten

We behandelen verschillende onderwerpen om elkaar te leren kennen, verdeeld over vier bomen. Ze zijn uitgezet op vier plateaus die kunnen worden uitgeknipt tot kaarten. Deze twee dubbelzijdige trays zijn in de volgende talen: Engels, Arabisch, Farsi, Frans, Grieks, Nederlands, Tigrinya, Tamil, Turks. We kunnen ervoor kiezen om de kaarten uit te knippen en de bomen opnieuw op te bouwen

met onze gesprekspartners, of de plateaus te We kiezen de meest geschikte manier afhankelijk van de omstandigheden.

De kaarten kunnen een meer speelse connotatie hebben en werken misschien beter met een kleine groep die klaar is om te discussiëren. In dat geval kunnen de borden in kaarten worden gesneden die elk kunnen worden getrokken om over een onderwerp te praten.

Elke boom behandelt een ander thema. Elk trefwoord verkent een thema.

- De kennismakingsboom nodigt uit om kennis te maken om te beginnen met voornamen en het is mogelijk om naar een andere boom te gaan en later terug te komen, zodra het vertrouwen is gevestigd.
- De boom van behoeften stelt de ontvangende persoon in staat om haar onmiddellijke behoeften aan te geven.
- De relatieboom stelt ons in staat om te praten over de codes van samenleven, in de cultuur van elke gesprekspartner.
- De boom van rechten informeert de ontvangende persoon.

Hoe kan it dat doen?

De bomen kunnen allemaal samen of afzonderlijk van elkaar worden gebruikt.

Kies de borden in de juiste talen voor de uitwisselingen, idealiter in die van uw gesprekspartners. Voeg borden toe in uw eigen taal als dat comfortabel voor u is. Als u ze in kaarten hebt gesneden, reconstrueer dan elke boom op een tafel en laat mensen de tijd om ze te observeren, om de woorden in hun eigen taal of in talen die ze kennen te lezen. Als deze mensen niet kunnen lezen, leg dan de thema's uit, zoek de woorden op in een taal-app. Leg uit dat u graag over de onderwerpen op de bomen wilt praten, vraag of ze een voorkeur hebben. Vraag hun om de kaart te pakken of te tonen die hen interesseert. Gebruik lichaamstaal, wees geduldig. Nodig mensen uit om over een onderwerp te spreken of, indien nodig, spreek eerst zelf. Voor meer details, zie de volgende pagina's met betrekking tot elke boom.

Afhankelijk van de tijd en de beschikbaarheid van mensen, ga verder met andere onderwerpen, ga van de ene boom naar de andere. Afhankelijk of het een les of een workshop is, is het mogelijk om met één of meerdere bomen te werken.

Français

English

Nederlands

Ελληνικά

De kennismakingsboom

De kennismakingsboom kan op verschillende manieren worden gebruikt. Het is mogelijk om alle onderwerpen te verkennen of alleen over onze voornamen te praten. Vervolgens kan het nuttig zijn om de boom van behoeften of die van rechten en plichten uit te werken, en dan terug te komen op de boom van kennismaking zodra het vertrouwen is gevestigd en de sfeer meer ontspannen is.

Naam

Wijs of pak de kaart van de voornaam terwijl je jezelf voorstelt. Laten we anderen uitnodigen om zichzelf voor te stellen. Laten we ons verontschuldigen als we hun voornaam(en) verkeerd uitspreken, en laten we met hen leren hoe we onze uitspraak kunnen verbeteren. Er valt veel te zeggen over een voornaam, de betekenis, de etymologie, de keuze van de ouders. Een voornaam roept vaak andere familieleden op. Het dragen ervan heeft een impact die niet onbelangrijk is. «Ik dacht aan het moment waarop mijn kinderen werden geboren... Wat een verhaal om hun naam te kiezen! De naam moest juist zijn, want door de naam te geven bij de geboorte, die bij het moment van overlijden zal worden uitgesproken, roepen we de geest van de persoon op. Het noemen van mensen laat ze bestaan; ze zijn geen statistieken⁷. Laten we praten over onze voornamen en de verhalen die ermee gepaard gaan.

Geslacht en leeftijd

Laten we, afhankelijk van de situatie, bekijken of het relevant is om deze informatie te bespreken. We kunnen namens onszelf spreken zonder noodzakelijkerwijs antwoorden van de ander te eisen als we voelen dat het onderwerp ongemakkelijk is.

Talen

Laten we alle talen noemen die we kennen, zelfs die waarvan we slechts enkele woorden kennen, laten we uitleggen hoe we ze kennen, in welke context (familie, school, reizen, enz.). Laten we aan onze gesprekspartners vragen welke talen ze spreken, lezen, schrijven, begrijpen, met

welke talen ze in contact zijn geweest. Een gemeenschappelijke taal kan verschijnen, de communicatie vergemakkelijken en helpen het ijs te breken.

Familie

Het praten over onze familie stelt ons in staat om onze plaats in onze stamboom te situeren en onze gesprekspartners uit te nodigen hetzelfde te doen. Een migratieproces gaat vaak gepaard met verliezen en achterlatingen, maar het wordt ook gekenmerkt door zwangerschappen en de geboorte van kinderen. Het is belangrijk voor alle leden van een gezin om geboorten en overlijdens in de tijd en de ruimte te plaatsen⁸.

Laten we ook onze eigen migraties of verhuizingen bespreken. Zoals Jean-Claude Métraux opmerkt: we zijn allemaal migranten wanneer we van woonplaats veranderen, van sociale omgeving, van werk. «Het ontdekken van onze overeenkomsten stelt ons in staat om samen na te denken en te ontwikkelen hoe we kunnen handelen, spreken en samen een gedeelde wereld van betekenis kunnen opbouwen⁹».

Hobbies en kunnen

Laten we praten over onze interesses, passies, hobby's en eventueel ons werk. Laten we het gesprek richten op anderen. Laten we niet noodzakelijk vragen stellen over studies, maar laten we mensen uitnodigen om te praten over hun toekomstperspectieven, over wat ze zouden willen doen of studeren, laten we woorden geven aan hun hoop (zie bomen van rechten).

De boom van behoeften

Wanneer vluchtelingen in een nieuw land aankomen, zijn de behoeften talrijk en afhankelijk van de tumulten die ze hebben meegemaakt. Ze zoeken veiligheid, nadat ze conflicten, vervolgingen of andere vormen van geweld zijn ontvlucht. Het is van primair belang om een omgeving van fysieke en psychische veiligheid tot stand te brengen of te herstellen. De boom van behoeften kan als eerste worden gepresenteerd omdat het de directe behoeften aanwijst en verwijst naar thema's die worden verkend met de andere bomen. We hebben deze behoeften voorgesteld in de vorm van pictogrammen om taalbarrières te omzeilen.

Onderdak en huisvesting

De eerste behoefte kan eenvoudigweg zijn om te slapen, uit te rusten, rust te hebben. Organisaties zoals de VN-vluchtelingenagentschap) stellen kampen op om onderdak en basisbescherming te bieden aan ontheemde personen en families. Niettemin worden niet alle migranten verwelkomd door NGO's en verenigingen, en niet allemaal zijn ze in contact geweest met zorgverleners of sociale werkers. Sommigen, vaak mannen, zijn alleen aangekomen, vooraf, en delen een kamer met anderen. Ze worden later herenigd met hun gezin en hebben dan behoefte aan een appartement, aan informatie over welke verenigingen te contacteren, welke documenten te verstrekken, hoe de procedures te volgen.

Voedsel

Migranten komen aan zonder iets of met beperkte middelen, vandaar de noodzaak voor gastlanden en humanitaire organisaties om onmiddellijke hulp te bieden om aan deze fundamentele behoeften te voldoen. Adequaat onderdak zorgt voor stabiliteit en privacy, terwijl toegang tot voedsel en zorg de fysieke gezondheid waarborgt. Het is een eerste stap naar veerkracht omdat het moeilijk is om je gedachten te organiseren, te leren en na te denken met een lege maag.

Hygiëne

Een douche nemen is geen luxe, net zoals scheren, zeep hebben, hygiënische producten (voor jonge meisjes en vrouwen. Misschien hebben niet alle vrouwen deze gebruikt en dan moet worden uitgelegd hoe ze moeten worden gebruikt en waar ze weggegooid moeten worden).

Kleding

Het dragen van schone kleding die past bij ons klimaat helpt om de waardigheid te herstellen, voor onszelf en alle leden van het gezin.

Toegang tot zorg

Sommige migranten en vluchtelingen komen aan met bestaande gezondheidsproblemen of fysieke en psychische verwondingen die ze hebben opgelopen tijdens hun reis. Psychologische problemen kunnen voortkomen uit trauma's, verliezen en verplaatsingen. Toegang tot zowel fysieke als geestelijke zorg is essentieel. Ze moeten worden doorverwezen naar zorgcentra (artsen, tandartsen, psychologen), tolken worden aangeboden, uitgelegd worden hoe het werkt, wie de zorg betaalt (zie boom van rechten en plichten).

We kunnen niet genoeg benadrukken hoe belangrijk transculturele consultaties zijn, die het meest geschikt zijn voor het behandelen van migratierelateerde problemen. Zoek in uw land naar organisaties die deze diensten aanbieden.

Français

English

Nederlands

Ελληνικά

De relatieboom

«Onder interculturele verschillen vallen huwelijk en ouderschap met hun regels voor afstamming, alliantienormen, voorschriften voor verblijf, functies en terminologie van ouderschap¹⁰». Iedereen is vrij om te leven zoals zij dat willen, laten we niet proberen onze sociale normen als de waarheid over te brengen. Laten we in plaats daarvan de mensen die we verwelkomen eerst aan het woord laten. Laten we ze informeren over hoe onze samenleving werkt. Laten we het gesprek aangaan zodat ze kunnen leren zich creatief te integreren, waarbij we erkennen dat het nodig is om verbindingen te leggen tussen hun wereld en de onze, zodat hun waarden en die van ons naast elkaar kunnen bestaan zonder dat iemand het gevoel heeft zichzelf te verloochenen.

Sociale vaardigheden

Dit is het naleven van de regels van fatsoen, het respecteren van de conventies die het samenleven in de maatschappij regelen. Het houdt in dat iedereen verantwoordelijk is voor zijn eigen gedrag.

Beschaving omvat:

- **Beleefdheid.** Hoe te begroeten en te bedanken volgens de omstandigheden en culturen? Wanneer handen schudden, kussen, met u aanspreken en met jij? Laten we benadrukken dat in de westerse cultuur iemand in de ogen kijken een teken van respect is, maar dat dit in sommige Afrikaanse landen het tegenovergestelde is.

- Het gedrag dat moet worden aangenomen:

→ *op straat:* oversteken bij groen voor voetgangers, op zebrapaden, niet spugen (in Frankrijk), geen telefoon op luidspreker zetten, zich verontschuldigen wanneer je iemand omver loopt, hondenpoep opruimen, afval scheiden en niet zomaar overal weggoien, enz.

→ *In het openbaar vervoer:* via welke deur moet je de bus in? Waar en hoe betaal je voor je vervoersbewijs?

→ *Bij een openbare dienst, een overheidsinstantie:* hoe spreek je iemand aan om respect te tonen? In het Midden-Oosten staat men niet in de rij bij een overheidskantoor en spreekt men direct de eerste persoon aan die men ziet. In Europa is dat anders, er zijn tickets nodig om toegang te krijgen tot sommige loketten, je moet in de rij staan, weten waar de juiste service is.

→ *Bij een uitnodiging:* wat moet je meenemen, moet je je schoenen uitdoen? enz.

- **Geluid.** In de meeste Europese landen praten mensen niet luid in een openbare ruimte. Laten we uitleggen wat de gebruiken zijn met betrekking tot telefoongebruik in het openbaar vervoer, de trein, en wat ook de regels zijn voor geluidsoverlast (het respecteren van de tijden voor het draaien van een wasmachine, het regelen van het volume van de tv, enz.).

- **Ecologie.** In de natuur, op straat, in openbare tuinen gooien we ons afval niet op de grond. Thuis sorteren we het en gooien we het weg in speciale containers. In Frankrijk en België zijn compostbakken verplicht en gratis in alle steden en moet compost worden ingeleverd bij inzamelpunten. We zijn zuinig met energie en doen de lichten uit als we weggaan,

laten water niet onnodig lopen, sluiten deuren en ramen om warmteverlies te voorkomen, enz.

Vertrouwelijkheid

Dit heeft betrekking op het beroepsgeheim en medische geheimhouding waaraan een arts of therapeut gebonden is en die geen medische gegevens kunnen onthullen zonder toestemming van de persoon.

Privéleven

Thuis is iedereen vrij om te leven zoals hij wil, zolang het de burens niet stoort op het gebied van geluid, geuren, hygiëne, veiligheid. Respect voor de privacy omvat:

- de bescherming van het huis. De politie mag alleen onder bepaalde voorwaarden en op bepaalde tijden binnengaan

- bescherming van de privacy: de liefdesrelaties of seksuele voorkeuren van een persoon mogen niet zonder zijn medeweten worden onthuld of het onderwerp zijn van discriminatie,

- bescherming van het recht op afbeelding: het is verboden om de afbeelding van een persoon (inclusief kinderen) vast te leggen zonder toestemming van hemzelf of zijn ouders.

In de meeste Europese landen is de vrijheid van meningsuiting gegarandeerd, evenals de vrijheid van godsdienst. Iedereen is vrij om in een god te geloven of niet.

Vrouwen en mannen

Hoe kijken we naar relaties in koppels en wat is respect? Laten we praten over gendergelijkheid, het leven van Europese en niet-Europese koppels, het delen van huishoudelijke taken, ouderschapsverlof, enzovoort.

In Griekenland, België en Frankrijk is het huwelijk tussen mensen van hetzelfde geslacht toegestaan.

Homoparen stellen kunnen kinderen adopteren.

Elke vorm van geweld, ook in het privéleven, is afkeurenswaardig en moet worden gemeld aan de autoriteiten. Gescheiden of mishandelde personen worden beschermd door de wet (zie de boom van rechten en plichten). Alleenstaande ouders kunnen ondersteuning krijgen.

Kinderen en tieners

Er zijn verschillende mogelijkheden en hulpmiddelen om kinderen te laten verzorgen: kinderdagverblijven, gastouders, kinderbeschermingscentra, enz. Geef aan waar informatie te verkrijgen is.

Specificeer dat school verplicht is van 3 tot 16 jaar in Frankrijk, van 5 tot 16 jaar in België, tot 15 jaar in Griekenland.

Leg uit wanneer, waar en hoe kinderen moeten worden ingeschreven op school en voor de lunch, wat de schooltijden zijn, welke rol ouders moeten spelen in het onderwijs van hun kinderen ondanks de taalbarrière. Vermeld dat sommige straffen, zoals klappen en billenkoek, verboden zijn in sommige landen en kunnen worden gemeld. Geef ook aan vanaf welke leeftijd een adolescent kan werken en onder welke voorwaarden.

Français

English

Nederlands

Ελληνικά

De boom van rechten

Français

De wet

Het begrip wet en het respect ervoor is niet overal hetzelfde. Wat voor ons een vanzelfsprekendheid lijkt, is elders een gebruikelijke praktijk. In de meeste West-Europese landen is respect voor de wet en autoriteiten een serieuze zaak. Zo is bijvoorbeeld het dragen van een autogordel verplicht. Het niet dragen ervan is een overtreding, net als het geven van geld aan een politieagent tijdens een controle. Aangezien deze werkwijze niet universeel is, is het belangrijk om hierover te praten.

De wet veroordeelt ook elke vorm van intimidatie en discriminatie, in alle levensgebieden, zowel privé als professioneel.

English

Jouw rechten

Mensenrechten worden beschermd door verschillende internationale, Europese en nationale wetgevende instrumenten. De erkenning van onrecht en schendingen van fundamentele rechten is een van de pijlers van zelfrespect.

Sommige migranten zijn er niet aan gewend om door hun regeringen te worden geholpen en zijn verrast te horen dat ze rechten hebben. Aan de andere kant verwacht de ontvangende samenleving dat ze hun verplichtingen nakomen, zoals het Franse republikeinse contract bijvoorbeeld.

Vluchtelingen en migranten hebben moeite om juridische procedures te begrijpen en de benodigde documenten te verkrijgen voor hun asielaanvraag, verblijfsvergunning, verblijf, werkvergunning, toegang tot sociale diensten. Het is belangrijk om alle nodige

Nederlands

Ελληνικά

informatie en contacten te verzamelen om hen te helpen hun rechten te doen gelden of hen door te verwijzen naar specialisten. Sommige Europese steden publiceren uitgebreide gidsen waarmee migranten informatie kunnen krijgen over alle aspecten van hun leven in hun talen. Laten we de tijd nemen om al deze informatie te verzamelen en samen te brengen.

Religie

De wetten zijn niet volledig uniform in de Europese ruimte. Ze kunnen sterk verschillen van die in andere landen, met name met betrekking tot de scheiding van kerk en staat. Deze onderwerpen leiden tot veel discussie met mensen uit landen die worden geregeerd door religieuze leiders.

Hier zijn enkele basisgegevens over de drie landen die betrokken zijn bij het Eupheme-project.

België is een seculiere staat die niet ingrijpt bij de benoeming of installatie van geestelijken, die volledige vrijheid genieten in de interne organisatie. Het Belgische systeem wordt als «sui generis» gekwalificeerd omdat de relatie tussen kerk en staat zeer bijzonder is: België heeft geen strikte scheiding, geen staatsgodsdienst, maar bevestigt een relatieve scheiding en wederzijdse onafhankelijkheid van kerk en staat.

Frankrijk is een seculiere republiek. Laïciteit impliceert de neutraliteit van de staat en legt gelijkheid voor allen voor de wet op, zonder onderscheid naar religie of overtuiging. Het garandeert de vrijheid van geweten. «Iedereen heeft het recht zijn overtuigingen te uiten binnen de grenzen van de openbare orde. Laïciteit garandeert gelovigen en niet-gelovigen hetzelfde recht op vrijheid van

meningsuiting van hun overtuigingen. Het waarborgt zowel het recht om een religie niet of niet meer te hebben of nooit meer te hebben, of zelfs van religie te veranderen. Het garandeert de vrije uitoefening van erediensten en godsdienstvrijheid: niemand kan worden gedwongen tot het respecteren van religieuze dogma's of voorschriften¹¹».

In Griekenland is vrijheid van religie onaanastbaar. Het genot van burgerrechten en vrijheden hangt niet af van de religieuze overtuigingen van het individu. Alle bekende religies zijn vrij en hun aanbiddingsrituelen worden zonder belemmering en onder bescherming van de wet uitgevoerd. De uitoefening van religieuze erediensten mag de openbare orde en goede zeden niet schaden. Proselitisme is verboden. Geestelijken van alle bekende religies staan onder dezelfde staatstoezicht en hebben dezelfde verplichtingen jegens de staat als die van de dominante religie. Niemand kan worden vrijgesteld van zijn verplichtingen jegens de staat of weigeren de wetten na te leven vanwege zijn religieuze overtuigingen.

Opleiding

Volwassenen hebben recht op taalcursussen maar ook op andere disciplines, afhankelijk van hun leeftijd, achtergrond. Ze kunnen ook deelnemen aan cursussen voor een diploma, leerlingwezen, postdoctorale opleidingen. Geef aan waar ze terecht kunnen, wat het verschil is tussen een universiteit en een volksuniversiteit, hoe ze zich kunnen inschrijven, onder welke voorwaarden, geef ook aan hoe ze zich kunnen inschrijven bij een bibliotheek, wat de leenvoorwaarden zijn en waar ze boeken in hun talen kunnen vinden.

Werk

De meeste vluchtelingen hebben niet onmiddellijk toegang tot werk en ontvangen sociale bijstand. Wanneer ze inkomen of geldelijke giften van andere bronnen ontvangen, worden deze afgetrokken van de steun. Steun wordt stopgezet als de persoon een salaris heeft. Wat te doen als het inkomen niet voldoende is? Dit zijn vragen waar migranten vaak pas achteraf antwoorden op hebben, nadat het geld is ingehouden. Ze verdienen vooraf verduidelijking als preventieve maatregel.

Medische zorg

In Griekenland is toegang tot artsen in openbare ziekenhuizen gratis voor iedereen, zelfs zonder sociale zekerheid. De meeste mensen kunnen een tijdelijk sociaal nummer krijgen nadat ze hun documenten voor goedkeuring van hun wettelijk verblijf in het land hebben ingediend.

In andere Europese landen is toegang tot zorg (arts en tandarts) gratis voor behoeftige mensen zonder sociale zekerheid. We moeten uitleggen waar en hoe zorg te krijgen en indien van toepassing, hoe vergoed te worden als er al kosten zijn gemaakt.

Leg uit dat het nodig is om een afspraak te maken, dat de wachttijd lang kan zijn en dat men zich toch aan het aangegeven tijdstip moet houden.

Français

English

Nederlands

Ελληνικά

1. Ziegler, Jean. *Lesbos, La honte de l'Europe*. Ed Seuil, 2020.
- Chabauty, Éric, Freyburger, Pierre et Georges, Luc. *Sept jours à Calais*. Ed Mediapop, 2015.
2. Malouf, Amin. *Les identités meurtrières*. Ed. Grasset, 1998.
3. Rosenbaum, Francine. *Les Humiliations de l'exil, Pathologies de la honte chez les enfants migrants*. Ed. Fabert, 2009.
4. « Les paroles précieuses marquent la relation, signalent nos parcours, nos valeurs et l'importance que nous accordons à la reconnaissance des appartenances de l'Autre. » Rosenbaum, Francine, citant Godelier in *Les mots pour les maux de l'exil*. Ed. Fabert, 2019
5. Rosenbaum, Francine. Ibidem.
6. Métraux, Jean-Claude. *La migration comme métaphore*. Ed. La dispute, 1998.
7. Un père, cité dans la revue *Ethnologie française*, tome 18, janvier-mars 1998.
8. Rosenbaum, Francine. Ibidem.
9. Métraux, Jean-Claude. Ibidem.
10. Métraux, Jean-Claude. Ibidem.
11. Qu'est-ce que la laïcité ? www.gouvernement.fr

© projet Eupheme-erasmus, 2024. Droits réservés pour tous pays.

Conception et rédaction : l'équipe du projet Euphémé

Maquette et mise en page : Myriam Huré, France

Imprimé en Europe par Typolibris

Euphémé est un projet évolutif

Nous invitons les utilisatrices-teurs à traduire nos cartes dans autant de langues que nécessaire et à nous transmettre les traductions pour que nous les mettions à disposition de tous sur notre site.

Téléchargez nos cartes dans d'autres langues et imprimez-les depuis notre site internet EUPHEME (www.eupheme-erasmusplus.eu)

Eupheme is a project in evolution

We invite users to translate our cards in as many languages as necessary and to send us translations so that we make them available to all.

You can download our cards in other languages and print them from our website EUPHEME (www.eupheme-erasmusplus.eu)

Eupheme is een evoluerend project

We nodigen gebruikers uit om onze kaarten in zoveel talen als nodig te vertalen en ons de vertalingen toe te sturen zodat we ze voor iedereen beschikbaar kunnen stellen.

U kunt onze kaarten downloaden in andere talen en afdrucken vanaf onze website EUPHEME (www.eupheme-erasmusplus.eu)

To Euphémé είναι ένα εξελισσόμενο έργο

Προσκαλούμε τους χρήστες να μεταφράσουν τις κάρτες μας σε όσες γλώσσες χρειάζεται και να μας στείλουν τις μεταφράσεις για να τις κάνουμε διαθέσιμες σε όλους.

Μπορείτε να κατεβάσετε τις κάρτες μας σε άλλες γλώσσες και να τις εκτυπώσετε από τον ιστότοπό μας στο διαδίκτυο EUPHEME (www.eupheme-erasmusplus.eu)

Co-funded by the Erasmus+
Programme of the European Union

Project : KA210-ADU-000083421